

NIETS IS WAT HET SCHIJNT TE ZIJN.

In werkelijkheid is de werkelijkheid niet werkelijk; zij is beweging.

Gelukkig ervaar ik dat niet zo. Stel je voor, dat de trap, die ik naar boven opklim, ineens beweeglijk wordt! Ik zou zeker vallen, al was het maar vanwege het gevoel van fundamentele onzekerheid. Ik ervaar deze tafel, de stoel, waarop ik zit, de muren, die mijn huis vormen, de rivier, waarop ik uitzicht heb, als zekerheid; als "ZO IS HET!" Dat geeft rust en dat geeft de basis, waarop ik kan leven, mijzelf bewegen, werken en slapen. Maar is die ervaring fundamenteel wáár? Neen, dus.

Eigenlijk weet ik dat ook wel, al behoeft ik er gelukkig niet dagelijks rekening mee te houden. Ik weet ook wel, dat beton zal verweren, stenen zullen slijten, ijzer zal roesten, rivieren zich zullen verplaatsen, bomen zullen ontstaan, groeien en sterven, enz. Het kan een jaar duren of een eeuw, honderd eeuwen of miljoenen jaren, maar alles verandert, snel, langzaam of heel traag, maar altijd. Zelfs het water van de rivier, waar ik nu naar staar, is niet hetzelfde als het water, dat ik over een half uur zie.

"Je kunt nooit je voet twee maal in dezelfde rivier steken", wisten de oude Griekse filosofen al. De werkelijkheid "is" er niet. Het enige, dat er is, is beweging, verandering.

Onze zogenaamd keiharde werkelijkheid is opgebouwd uit moleculen en atomen. Wanneer je die zeer nauwkeurig bestudeert, blijken het enorme leegtes te zijn, waarin zich een paar heel kleine elementjes – protonen, neutronen – razendsnel bewegen, zoals planeten dat doen rond een zon, in de lege ruimte van het heelal. Dat wat wij werkelijkheid noemen, is dus in haar kern leegte en beweging.

En ook voor mijzelf gaat dat op. Mijn lichaamcellen worden constant gewisseld, dit lichaam is dus en ander lijf, dan ik twintig jaar geleden had. Mijn gedachten stromen in en uit mijn geest. Wat ik vandaag lees, zal mijn inzicht van morgen beïnvloeden. Wat ik als kind zeker wist, is voor mij vandaag niet zo zeker meer. Mijn relaties veranderen en mijn gevoelens veranderen mee. Ik ben ontzaglijk veel vergeten en doe ontzaglijk veel nieuwe ideeën op. Al die geestesprocessen stoppen pas, als ik dood ben. En zelfs daar ben ik niet zo zeker van.....Is er dan niets blijvends? Niets dat absolute zekerheid biedt? Is er alleen maar leegte en verandering: niet-weten en voorbijgang? Kan ik alleen maar loslaten om werkelijk te zijn, wie en wat ik ben?

=====

Geeft God dan geen absolute zekerheid? Hij is toch eeuwig en onveranderlijk?

O ja, hoe weet ik dat? Projecteer ik nu een vast punt in de ruimte, waar ik mijn trossen aan kan vastmaken? God als de "Gans Andere", die buiten en boven de werkelijkheid staat? In onze gebeden doen wij dat voortdurend, dat is waar. Maar is dat niet een zeer bruikbare, maar toch fundamenteel onware projectie, die meer over onze onzekerheden zegt, dan over de Onbekende? als je wat verder doordenkt, zoals wij dat deden met datgene, dat wij de "werkelijkheid" noemen, wat gebeurt er dan met God? Durven wij het aan om te vragen: "Wil de echte God nu opstaan en zich laten zien?"

Alle mystici zijn ervan overtuigd, dat God nergens anders kan zijn dan overal. Zo zei Meister Eckhart o.p. rond 1315:

"God is als een geestelijke bol, waarvan het middelpunt overal en de oppervlakte nergens

is.....”

Dan is God dus niet een of ander hemellichaam, ver weg, die van boven op ons neerziet, maar de werkelijkheid zelf in de werkelijkheid; en dan is de werkelijkheid Gods verschijningsvorm. “Esse est deus”: Het zijn zelf is God(delijk), schreef diezelfde Eckhart.

En dan is er duisternis, leegte en beweging in het hart zelf van God. God is Ruime Leegte of lege Ruimte, als Hij/Zij zich in de schepping begeeft.

Hoe God is, los van de schepping??? Wij kunnen daar niets over zeggen, want dat valt totaal buiten ons bevattingsvermogen; want dat moet het doen met begrippen, die ontleend zijn aan onze werkelijkheid en die hieraan niet kunnen ontsnappen.

God is dus een en al openheid en verandering. Groeit dus mee met onze groeiende morele inzichten, is wanhopig in onze wanhoop, wordt gewond in onze onmenselijkheden, vermoord in de oorlogsslachtoffers, verrijst in mensen, die met nieuwe hoop weer aan een betere wereld gaan bouwen. Kortom: God is mens geworden. En dat niet alleen in Jezus van Nazareth, maar ook in mij, in ons. Dichter kan God niet bij ons komen. Nu allen wij nog, om te worden, wat wij ten diepste zijn, veranderend en hopelijk groeiend naar meer humaniteit; naar “Wees volmaakt, zoals uw hemelse Vader volmaakt is”. (Matteüs 5, 48.) En God is iedere dag nieuw, zoals hopelijk ook wij zijn.

Leo Raph. A. de Jong o.p.
Leerhuis Spiritualiteit, no.37.
=====